

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET**

**Sveučilišni diplomski studij
Filozofija
(dvopredmetni)
smjer: nastavnički**

**Izvedbeni planovi
ljetni semestar akademske godine
2026./2027.**

**termini ispitnih rokova mogu biti različiti od
navedenih u izvedbenim programima**

- pratiti tablicu ispitnih rokova -

**[https://ffri.uniri.hr/studiranje/postojeci-
studenti/nastava/](https://ffri.uniri.hr/studiranje/postojeci-studenti/nastava/)**

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija znanosti		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	2.		
Akadska godina	2026./2027.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Prof.dr.sc. Predrag Šustar		
Kabinet	F-413		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Nakon nastave te po dogovoru		
Telefon	265 795		
e-mail	psustar@uniri.hr		
Suradnik na kolegiju	doc. dr. sc. Zdenka Brzović		
Kabinet	F-413		
Vrijeme za konzultacije			
Telefon	265 795		
e-mail	zdenka@uniri.hr		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Cilj kolegija je razmatranje glavnih problema, teorija i tradicija istraživanja unutar suvremene filozofije znanosti. Nadalje, kolegijem će se nastojati pokazati studentu kako znanost i znanstvena otkrića utječu na bolje razumijevanje središnjih filozofskih problema, našeg razumijevanja svijeta općenito, ali i nas samih. Konačno, neki od značajnijih aspekata tzv. 'posebnih znanosti' (<i>special sciences</i>), prije svih, recentne biologije, biomedicinskih znanosti i medicinske prakse, bit će detaljnije razmatrani te ilustrirani primjerima i studijama slučaja iz predmetnih znanstvenih istraživanja.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
1) Definiranje filozofskih problema koji proizlaze iz znanstvenog istraživanja, navesti argumente za i protiv osnovnih pozicija u raspravi te primjena navedenih argumentacijskih strategija na izvan-filozofsku, društvenu raspravu o značaju i izazovima suvremenih znanosti; 2) Usporedba rasprava koje su obilježile noviju filozofiju znanosti s generalnim raspravama u analitičkoj filozofiji, prvenstveno epistemologiji i metafizici; te 3) Izrada seminarskih radova na području opće i posebnih filozofija znanosti (uz mentoriranje svih faza izrade samostalnih studentskih seminarskih radova).			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE		UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave			
Aktivnost na nastavi		1	15
Kolokvij		1	15
Seminarski rad		3	50
Završni ispit		1	20
UKUPNO		6	100
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na			

završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:	
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
1. French, S. (2016), <i>Philosophy of Science: Key Concepts</i>, Bloomsbury Academic, London. 2. Godfrey-Smith, P. (2003/2020), <i>Theory and Reality: An Introduction to the Philosophy of Science</i>, The University of Chicago Press, Chicago. 3. Okasha, S. (2019), <i>Philosophy of Biology: A Very Short Introduction</i>, Oxford University Press, Oxford-New York.	
IZBORNA LITERATURA	
1. Psillos, S. (2007), <i>Philosophy of Science A-Z</i>, Edinburgh University Press, Edinburgh. 2. Tugby, M. (2024), <i>Teleology</i>, Cambridge Elements, Cambridge University Press, Cambridge-New York. 3. Časopis <i>European Journal for Philosophy of Science</i>, (2022) - 4. Časopis <i>The British Journal for the Philosophy of Science</i>, (2022) - 5. Časopis <i>Philosophy of Science</i>, (2022) - 6. Časopis <i>Studies in History and Philosophy of Science</i>, (2022) - 7. Časopis <i>Biology and Philosophy</i>, (2022) -. Napomena: Izabrani tekstualni predlošci predviđeni za predavanja i seminare te, posebice, izradu seminarskih radova, bit će nadopunjavani s odgovarajućim udžbenicima i člancima iz navedenih, ali i drugih vodećih časopisa. Konačno, po potrebi, koristit će se dodatna priručna literatura, primjerice, enciklopedije iz filozofije znanosti i srodnih disciplina koje se bave recentnim znanstvenim istraživanjima i njihovom uporabom.	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Obvezna je nazočnost na minimalno 70% nastave.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Merlin, mail, oglasna ploča.	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Redovite konzultacije, mail, Merlin te po dogovoru.	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeno i usmeno.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno odgovarajućim odredbama <i>Pravilnika o stegovnoj odgovornosti studenata</i> .	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	11.2./25.2.
Ljetni	17.6./1.7.
Jesenski	26.8./9.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME

1	Uvod u sadržaj kolegija
2	Što je znanost i kako bi trebala izgledati filozofija znanosti
3	Formalni i jaki normativni pristupi filozofije znanosti: logički pozitivizam i logički empirizam
4	Razlikovanje znanosti od pseudo-znanosti: Popper i konkurencija
5	Vrste zaključivanja u znanostima (1)
6	Vrste zaključivanja u znanostima (2)
7	Utjecaj povijesti znanosti na filozofiju znanosti: Kuhn i konkurencija
8	Realizam i anti-realizam
9	Znanstveni realizam i anti-realizam
10	Epistemičke funkcije znanosti: predviđanje, objašnjenje, razumijevanje
11	<i>Kolokvij</i>
12	<i>The Protocol Sentences Debate</i>
13	<i>The Sense Data Debate</i>
14	Opažanje (1/2)
15	Opažanje (2/2)
1	Eksperiment
2	Znanstveno otkriće i imaginacija
3	Kreativnost: općenito
4	Kreativnost u znanostima (1/2)
5	Kreativnost u znanostima (2/2)
6	Kreativnost i umjetna inteligencija
7	Epistemičke funkcije znanstvenih teorija: razumijevanje (<i>The Scientific Understanding Debate</i>)
8	Znanje-razumijevanje-mudrost
9	Izlaganje i rasprava <i>tema i sinopsisa</i> studentskih seminarskih radova
10	Izlaganje i rasprava <i>tema i sinopsisa</i> studentskih seminarskih radova
11	Izlaganje i rasprava <i>tema i sinopsisa</i> studentskih seminarskih radova
12	Izlaganje i rasprava <i>tema i sinopsisa</i> studentskih seminarskih radova
13	Izlaganje i rasprava <i>tema i sinopsisa</i> studentskih seminarskih radova
14	Zaključne napomene: tipologija odnosa filozofije i znanosti

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će definirati filozofske probleme koji proizlaze iz znanstvenog istraživanja, navesti argumente za i protiv osnovnih pozicija u raspravi te primijeniti navedene argumentacijske strategije na izvan filozofsku, društvenu raspravu o značaju i izazovima recentnih	Kako zaključujemo u znanstvenoj praksi: zaključak na najbolje objašnjenje; što nam omogućuju znanstvene teorije: znanstveno objašnjenje i predviđanje (ključne istraživačke tradicije i recentni trendovi); objašnjenje u biologiji i medicini.	Predavanje; rad na tekstu; diskusija; frontalni rad, individualni rad i rad u paru; <i>mentorski rad, posebice, tijekom svih faza izrade samostalnih studentskih seminarskih radova.</i>	Usmeni ispit

znanosti.			
Usporediti rasprave koje su obilježile suvremenu filozofiju znanosti s općim raspravama u analitičkoj filozofiji, prvenstveno, epistemologiji i metafizici.	Što je znanost i kako bi trebala izgledati filozofija znanosti? Formalni i jaki normativni pristupi filozofiji znanosti: logički pozitivizam i logički empirizam; induktivni zaključak u znanstvenoj praksi; provjera u znanosti: paradoksi znanstvene potvrde; znanstveni realizam i anti-realizam; Popperova teorija znanosti; bayesijski pristup znanstvenoj provjeri; utjecaj povijesti znanosti na filozofiju znanosti: Kuhn i konkurencija.	Predavanje; rad na tekstu; diskusija; frontalni rad, individualni rad i rad u paru; detaljan opis izabranih studija slučaja (<i>case studies</i>) kako bi se pobliže upoznali s načinima konkretnog funkcioniranja znanstvene prakse.	Pismeni ispit
Studenti će izraditi seminarski rad iz područja filozofije znanosti.	Seminarski rad pokriva jednu izabranu temu iz ukupnog sadržaja kolegija, odnosno, po dogovoru s nastavnicima.	Usmeno izlaganje – prezentacija seminarskog rada; rasprava; <i>mentorsko praćenje svih planiranih faza u izradi završne verzije seminarskog rada.</i>	Usmeni ispit.

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija politike
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički
Semestar	4.
Akadska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	60+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini
Kabinet	F-418
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265641
e-mail	ebaccarini@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Izv.prof.dr.sc. Nebojša Zelić
Kabinet	426
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 648
e-mail	nzelic@ffri.uniri.hr
Suradnica na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
Razmatrat će se pojmovi koji su ključni u tekućim raspravama iz filozofije politike: liberalizam, republikanizam, demokracija, komunitarizam i totalitarizam. Posebno će se obratiti pažnja na to kako se ovi pojmovi primjenjuju na pitanje državnog uređenja. Zatim, oslanjajući se i na ranije stečene spoznaje, razmatrat će se pitanje nastajanja zajednice, te odgovori na pitanje: kako i zašto nastaje zajednica? Predstavljati će se i raspravljati sukob atomističkih pristupa po kojima je zajednica samovoljno povezivanje pojedinaca (npr. društveno-ugovorne teorije), i holističkih pristupa po kojima je zajednica preduvjet za određenje samogpojedina kao intelektualnog bića s identitetom, za kojeg su izbori mogući. Nadalje, studentima će se prikazati i s njima raspravljati, teorije pravednosti koje su sukobljene u suvremenim raspravama: liberalizam (koji je ovdje određen u svom anglofonskom značenju, kao pristup koji uvažava slobode pojedinaca ali ne isključuje redistribuciju dobara), libertarijanizam (teorija koja ne dopušta redistribuciju dobara, i koja odgovara značenju pojma 'liberalizam' na kontinentalnom području), komunitarizam (teorija koja afirmira primat zajednice), utilitarizam (teorija po kojoj dobro uređena država maksimizira opće dobro, preferencije, itd.), marksizam i radikalno egalitarističke teorije.	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita studenti će moći: - shvatiti i analizirati temeljne pojmove i teorijske dvojbe u filozofskoj raspravi o politici; - kreativno upotrebljavati stečene spoznaje, samostalnom interpretacijom i analizom novih srodnih tematika; - povezati rasprave uže vezane za filozofsko-političke teme i spoznaje iz drugih područja, tj. drugih područja filozofije te, koliko je moguće s obzirom na prirodu dvopredmetnog studija, sa spoznajama iz drugih humanističkih i društvenih znanosti; - primijeniti svoje već navedene vještine u sklopu rasprava o aktualnim pitanjima u suvremenom svijetu (npr. o problemima pravednosti, jednakosti, prava, multikulturalizma i sl.).	
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)	

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	0
Kontinuirana provjera znanja 1	0,1	10
Kontinuirana provjera znanja 2	0,6	60
ZAVRŠNI ISPIT	0,3	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

E. Baccarini, J.S. Mill u E. Kulenović (ur.), *Moderna politička teorija*, Zagreb, 2013. Tekst je dostupan na [academia.edu https://www.academia.edu/5651503/Mill_udzbenik](https://www.academia.edu/5651503/Mill_udzbenik) (za kolokvij)
E. Baccarini, *Parlamentarna demokracija i granice legitimiteta građanskog neposluha*, u Snježana Prijić - Samaržija i Petar Bojanić (ur.), *Neposlušnost*, Narodna biblioteka Srbije, Beograd, 2011. Tekst je dostupan na [academia.edu https://www.academia.edu/5651457/gradanski_neposluh](https://www.academia.edu/5651457/gradanski_neposluh) (za kolokvij)
E. Baccarini, „Zajednica, tradicija i etika vrlina“, *Društvena istraživanja*, 7 (1-2), 1998. Tekst je dostupan na [academia.edu https://www.academia.edu/5858171/zajednica_tradicija_etika_vrlina](https://www.academia.edu/5858171/zajednica_tradicija_etika_vrlina)
E. Baccarini, „Civil Disobedience, Climate Changes, Health Professionals“
E. Baccarini, „The role of experts in public deliberations. A Rawlsian Epistemically Responsible Democracy“

Izabrani dijelovi iz:

C. Laborde; *Liberalism's Religion*, Oxford University Press.

V. Gentile, *Freedom with Religion*, Routledge.

D. Miller, *On Nationality*, Oxford University Press.

IZBORNA LITERATURA

A. Buchanan, *Justice, Legitimacy, Self-Determination: Moral Foundation for International Law*, Oxford, Oxford University Press, 2004.

D. Boucher, *Political Theories of International Relations from Thucydides to the Present*, Oxford, Oxford University Press, 1998.

J. Cohen, *For a Democratic Society*, u Freeman, S. (ur.), *The Cambridge Companion to Rawls*, Cambridge, Cambridge University Press, 2003., str. 86-138.

D. Miller, *Justice for Earthlings*, Cambridge, Cambridge University Press, 2014.

R. Martin, D.A. Reidy (ur.), *Rawls's Law of People*, Oxford, Blackwell, 2007.

M. Nussbaum, *Frontiers of Justice. Disability, Nationality, Species Membership*, Cambridge, Harvard

University Press, 2006.
P. Pettit, The Common Mind. An Essay on Psychology, Society, and Politics, Oxford, Oxford University Press, 1993., str. 165-175.
T. Pogge, Word Poverty and Human Rights, 2002.
T. Pogge, Real World Justice, 2005.
M. Ridge, Hobbesian Public Reason, „Ethics“, 3, 108, str. 538-568
M. Walzer, Just and Unjust Wars, New York, Basic Books, 2000.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Od studenata se očekuje redovno pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje na nastavi i izvršavanje zadanih obveza. Studenti moraju prisustvovati na 70% sati.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Oglasnom pločom, mailom, mailom putem administratorica/administratora odsjeka

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Na nastavi, u terminima za konzultacije i (isključivo u vezi pitanja sadržaja predmeta) mailom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

Nakon svakoga ispitnoga roka organizirati će se upisivanje ocjena, na kojemu studenti i studentice nisu obvezni dolaziti, ali mogu doći radi obrazloženja ocjena. Obrazloženje ocjena se neće izvršavati na druge načine i u drugim terminima.

Ocjenjivanje se vrši sukladno s Pravilnikom o ocjenjivanju donesenim akademske godine 2008/2009.

Studenti pišu jedan kolokvij na kojem moraju riješiti 40% na preddiplomskom studiju da bi izašli na ispit. Također, imaju pravo na jedan ispravak kolokvija isključivo ukoliko su napisali ispod potrebnog broja bodova.

Kolokvij sadrži 60 bodova, a sastoji se od 30 pitanja.

Aktivnost na nastavi uključuje prisustvo na nastavi i sudjelovanje u raspravi uz pitanja pojašnjavanja (maksimalno 4 boda), sudjelovanje u raspravi uz originalni kreativni doprinos (maksimalno 5-8 bodova) i sudjelovanje u raspravi uz originalni posebno kreativni doprinos (9-10).

ISPITNI ROKOVI

Zimski	9.2./23.2.
Ljetni	23.6./7.7.
Jesenski	24.8./7.9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
1.	Teorije političkog legitimiteta
2.	Javni um
3.	Perfekcionizam i liberalizam
4.	Istina i razložnost
5.	Mill o slobodi
6.	Mill o demokraciji
7.	Mill o pravednosti
8.	Kolokvij
9.	Ispravak kolokvija
10.	Liberalna demokracija i religija
11.	Teorije političke sekularnosti
12.	Teorije političke sekularnosti
13.	Nacionalni i religijski identitet

14.	Nacionalizam, patriotizam i populizam
15.	Liberalni perfekcionizam i neutralni liberalizam
16.	Dobrobit u političkoj teoriji
17.	Samo-određenje i granice
18.	Politička teorija i imigracije
19.	Teritorijalna prava i samo-određenje
20.	Kolokvij
21.	Ispravak kolokvija
22.	Završna rasprava

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
shvatiti i analizirati temeljne pojmove i teorijske dvojbe u filozofskoj raspravi o politici	- Država i legitimitet; društveni ugovor; anarhizam vs. etatizam - demokracija: različita shvaćanja; deliberacija; demokracija vs. autoritarizam - sloboda, različita razumijevanja; distribucija, pravednost; utilitarizam i konzekvecijalizam; liberalizam vs. libertarijanizam - pojedinac i zajednica; komunitarizam vs. liberalizam; - feminizam i politika razlike	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit
Kreativno upotrebljavati stečene spoznaje, samostalnom interpretacijom novih srodnih tematika	- Država i legitimitet; društveni ugovor; anarhizam vs. etatizam - demokracija: različita shvaćanja; deliberacija; demokracija vs. autoritarizam - sloboda, različita razumijevanja; distribucija, pravednost; utilitarizam i konzekvecijalizam; liberalizam vs. libertarijanizam - pojedinac i zajednica; komunitarizam vs. liberalizam; - feminizam i politika razlike+ nove teme na koje studenti naiđu tijekom samostalnog proučavanja etičkih pitanja	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit
Povezati rasprave uže vezane za filozofsko političke	Država i legitimitet; društveni ugovor;	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u

teme i spoznaje iz drugih područja	anarhizam vs. etatizam - demokracija: različita shvaćanja; deliberacija; demokracija vs. autoritarizam - sloboda, različita razumijevanja; distribucija, pravednost; utilitarizam i konzekvecijalizam; liberalizam vs. libertarijanizam - pojedinac i zajednica; komunitarizam vs. liberalizam; - feminizam i politika razlike		raspravi - završni pismeni i usmeni ispit
Demonstrirati svoje već navedene vještine u sklopu rasprava o aktualnim pitanjima u suvremenom svijetu	Država i legitimitet; društveni ugovor; anarhizam vs. etatizam - demokracija: različita shvaćanja; deliberacija; demokracija vs. autoritarizam - sloboda, različita razumijevanja; distribucija, pravednost; utilitarizam i konzekvecijalizam; liberalizam vs. libertarijanizam - pojedinac i zajednica; komunitarizam vs. liberalizam; - feminizam i politika razlike	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija		Školska praksa	
Studij		Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjer: nastavnički	
Semestar		4.	
Akademska godina		2026./2027.	
Broj ECTS-a		3	
Nastavno opterećenje (P+S+V)		0+0+60	
Vrijeme i mjesto održavanja nastave		Prema rasporedu	
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku		Ne	
Nositelj kolegija		Prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	
Kabinet		F-423	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)		dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
Telefon			
e-mail		aleksandra.golubovic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Ukupno se 15 radnih dana u semestru predviđa za boravak u školama vježbaonicama. Sadržaj metodičke prakse predviđa: upoznavanje sa školama vježbaonicama i mentorima, određeni broj sati hospitacije, dvije metodičke vježbe pripremanja i održavanja nastavnog sata iz filozofije, logike ili etike u srednjoj školi.			
Sadržaj obuhvaća:			
1. Problemski i povijesni pristup nastavi filozofije			
2. Vrste razgovora u nastavi filozofije			
3. Ocjenjivanje i esej			
4. Postupci uvođenja u nastavu filozofije; skandalon, problematiziranje i aktualizacija			
5. Principi u nastavi filozofije: u odnosu prema planiranju, izvođenju i evaluaciji nastave filozofije			
6. Principi u nastavi filozofije; u odnosu prema učenicima			
7. Filozofski tekst u nastavi filozofije			
8. Komunikacijski proces u nastavi filozofije			
9. Nastavna klima i odnos nastavnik-učenik			
Napomena: čitav sadržaj biti će obrađen kroz izvedbe vježbi (ocjenke satove u školi i probne na fakultetu)			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon ostvarenih sadržaja metodičke prakse u srednjoj školi student/ica će moći:			
1. kritički analizirati i interpretirati izvedbe nastavnih sati iz filozofije, logike i etike.			
2. navesti i vrjednovati ustroj nastavnoga sata (iz filozofije, logike i etike)			
3. organizirati, primjenjivati i vrjednovati sastavnice prethodno napisane pripreme u neposrednoj nastavnoj djelatnosti u srednjoj školi u predmetnom području: filozofija, logika i etika			
4. kritički analizirati i vrjednovati izvođenje nastave.			
Osim toga važno je da studenti/ce:			
- poznaju nastavu i nastavni proces;			
- poznaju metode izvođenja nastave društvenih i humanističkih predmeta;			
- mogu samostalno odrediti nastavne ciljeve za navedene nastavne predmete;			
- mogu samostalno odrediti odgovarajuće nastavne metode za nastavne predmete i nastavne jedinice;			
- mogu vrjednovati i ocjenjivati učenički i nastavnički rad;			
- mogu samostalno izvoditi nastavu iz navedenih predmeta.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije x	Samostalni rad x

Terenska nastava	Vježbe x	Mentorski rad x	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	2		
Vježbe	0,35	35	
Ogledni sat	0,35	35	
Aktivnost	0,30	30	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			
<u>Varijanta 1 bez završnog ispita</u>			
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.			
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
1) Aleksandra Golubović, Laura Angelovski, „Metodika nastave filozofije” (e-skipta), Filozofski fakultet u Rijeci, 2017.			
2) Josip Marinković: Metodika nastave filozofije, Zagreb, 1982., novije izdanje (Školske novine) iz 2008.			
3) Boris Kalin: Logika i oblikovanje kritičkog mišljenja, Zagreb, 1983.			
4) Ćurko i dr. <i>Filozofija</i> , Element, Zagreb, 2021.			
5) Jurić i Stupalo, <i>Filozofija</i> , Školska knjiga, Zagreb, 2021.			
6) Čehok, <i>Filozofija – misliti i biti</i> , Školska knjiga, Zagreb, 2021.			
7) Boris Kalin: Povijest filozofije, Školska knjiga, Zagreb, različita izd.			
8) Tomislav Reškovac: <i>Filozofija</i> , Zagreb, 2008.			
9) Gajo Petrović: Logika, Školska knjiga, Zagreb, različita izd.			
10) Srećko Kovač, Logika, Školska knjiga, Zagreb, različita izd.			
11) Davor Lauc, Zvonimir Šikić: Logika, Zagreb, 2014.			
12) novi udžbenici iz logike, iz 2020/2021.			
IZBORNA LITERATURA			
1. Josip Marinković: <i>Filozofija kao nastava</i> , Zagreb, 1990.			
2. Josip Marinković: <i>Ogledi iz filozofije odgoja</i> , Zagreb, 1987.			
3. Josip Marinković: <i>Utemeljenost odgoja u filozofiji</i> , Zagreb, 1981.			
4. Milan Polić: <i>Odgoj i svij(e)s(t)</i> , Zagreb, 1993.			
5. Milan Polić: <i>K filozofiji odgoja</i> , Zagreb, 1993.			
6. Pavao Vuk Pavlović: <i>Ličnost i odgoj</i> , Zagreb, 1932.			
7. Časopis <i>Metodički ogledi</i> , Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb.			
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU			
POHAĐANJE NASTAVE			
Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (izostanci, osim u iznimnim slučajevima bolesti, se ne uvažavaju). U slučaju većeg opravdanog izostanka pisat će dodatni pismeni rad koji trebaju predati zajedno s obveznim pismenim priprema (zadacama). Ukoliko dodatni rad nije predan do konca nastave student/ica upisuje			

kolegij ponovno.

Kašnjenje na nastavu se tolerira do 5 minuta.

Tijekom nastave mobiteli trebaju biti utišani ili isključeni.

Od studenata se očekuje aktivno sudjelovanje u nastavi (jer se aktivnost ocjenjuje), osobito vježbama te izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave (izvođenje najmanje jedne do dvije nastavne jedinice (tzv. micro teaching – u određenoj minutaži, 30 min ili 45 min) iz filozofije u okviru vježbi te izrada nekoliko zadataka, ili listića tijekom nastave – što će biti dogovoreno naknadno).

Za sve zadane obveze potrebno je pridržavati se rokova.

Svako kašnjenje u izvršavanju obveza rezultirati će smanjenjem ocjenskih bodova.

Tijekom semestra studenti će izvesti najmanje jednu do dvije vježbe iz filozofije, po odabiru nastavnika (a na konzultacijama, koje su obvezne, prof. Golubović će odobriti konačnu verziju kratke pripreme i ppt prezentacije). Ukoliko izvedba nastavne jedinice ne bude zadovoljavajuća, student će je ponoviti prema uputama nastavnika (onoliko puta koliko bude potrebno).

Zadaci trebaju biti predane najkasnije do 1. lipnja tekuće godine (kašnjenje je moguće do 5 dana - svaki dan kašnjenja rezultat će smanjenjem po 1 ocjenskog boda. Dakle, za 5 dana kašnjenja gubi se 5 ocjenskih bodova). Ukoliko do 5. lipnja tekuće godine student ne preda sve zadatke gubi pravo na ostvarivanje bodova iz kolegija. U tom slučaju kolegij će ponovno upisati sljedeće akademske godine.

Školska praksa (hospitacije u školama):

Studenti su obvezni odslužiti **20-30 sati hospitacija u školi** (npr. 10 filozofije i 7 logike; 3 etike ili sl.) uz mogućnost da se do 10 sati hospitacija zamjene za vježbe na fakultetu (u dogovoru s predmetnom nastavnikom). Trebaju predati formulare za sve sate hospitacija (svaki formular treba potpisati mentor/ica u školi). Nakon odsluženih hospitacija student će izvesti jednu nastavnu jedinicu u školi (iz filozofije, logike ili etike). Jednom dogovorenu temu nastavne jedinice u školi - nije moguće odgoditi (niti otkazivati). U protivnom student će nastavnu jedinicu izvesti sljedeće akademske godine. Za dogovorenu nastavnu jedinicu student je dužan 7 dana ranije dostaviti pismenu pripremu mentoru u školi i nositeljici kolegija (uz obavezne konzultacije prije izvedbe nastavne jedinice u školi).

Svako odstupanje od rokova dovodi do poništavanja Školske prakse. U tom slučaju student će praksu odraditi sljedeće akademske godine te ponovno upisati kolegij Školska praksa.

Izvedbe nastavnih jedinica (u okviru vježbi - potrebno je održati u točno zadanom terminu, inače dolazi do smanjenja ocjenskih bodova). Pismene pripreme i ppt prezentacije treba predati u isprintanoj verziji.

Komentar: Metodički se praktični dio vrjednuje na temelju uspješno pripremljenih i održanih nastavnih vježbi/sati, te uspješno napisanih nastavnih priprema. Tomu prethodi redovito pohađanje nastave i aktivnost studenta/ica tijekom svih metodičkih vježbi (sudjelovanje u osvrtima održanih nastavnih sati). Konačnom se ocjenom u **metodičkome praktikumu** izražava stupanj spremnosti studenta/ice za sudjelovanje u nastavi filozofije, logike i etike.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice Fakulteta, tj. odsjeka za filozofiju.

Oglasne ploče odsjeka za filozofiju.

Elektronička pošta.

Tajništvo odsjeka za filozofiju.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

U vrijeme konzultacija.

Elektronička pošta.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Tijekom nastave.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	10.2./24.2.
--------	-------------

Ljetni	23.6./7.7.
Jesenski	25.8./8.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	V1 – predavljanje sadržaja kolegija Školske prakse – te hospitacija (i vježbi)
2.	V2 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
3.	V3 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
4.	V4 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
5.	V5 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
6.	V6 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
7.	V7 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
8.	V8 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
9.	V9 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
10.	V10 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
11.	V11 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
12.	V12 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
13.	V13 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
14.	V14 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
15.	V15 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
-odabir i primjena problemskog ili povijesnog pristupa nastavi filozofije -odabir i primjena vrste razgovora u nastavi filozofije -odabir i primjena postupaka uvođenja u nastavu filozofije; skandalon, problematiziranje i aktualizacija -primjena principa u nastavi filozofije: u odnosu prema planiranju, izvođenju i evaluaciji nastave filozofije; u odnosu prema učenicima -primjena filozofskih tekstova u nastavi filozofije -Ocjenjivanje i esej	Hospitacije i vježbe prema programu, tj. kurikulumu predmeta filozofije, logike i etike u gimnazijama	Kroz hospitacije i izvedbe vježbi u kojima će studenti/ce primijeniti sva ključna metodička znanja; kroz komentare i vođeni razgovor od strane nastavnika i svih sudionika	Formulari s hospitacija, osvrti s izvedbi mikro-nastavnih vježbi te ocjena mentora (nastavnog sata održanog u školi)

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija historije		
Studij	Sveučilišni diplomski studij Filozofija		
Semestar	II., IV.		
Akadska godina	2026./2027.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	Doc. Dr. sci. Neven Petrović		
Kabinet	F-425		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka/Katedre.		
Telefon	051 265 647		
e-mail	npetrovic@uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Prva tematska cjelina koja se obrađuje jest kritika tradicionalne (tzv. spekulativne) filozofije povijesti sa stajališta filozofije znanosti, a temeljni tekst koji se obrađuje klasična je Popperova rasprava <i>Bijeda historicizma</i> u kojoj se dokazuje da nema nikakvih povijesnih zakona koji upravljaju tokom događaja, te da ljudska povijest nije usmjerena ni prema kakvom cilju i nema baš nikakav skriveni smisao. Ideja ovog dijela kolegija jest da se ukaže na problematične aspekte nekad prevladavajućih, a kod nas još uvijek dovoljno prisutnih, filozofskih pristupa povijesti i historiografiji. Drugi dio kolegija posvećen je uvođenju u metodološke probleme historijskog istraživanja, tj. upućivanju studenata u teorijska pitanja historiografije kao znanosti. Tu ih se kani upoznati s osnovnim metodološkim problemima društvenih znanosti, poglavito povijesti, i to kroz jedan od temeljnih udžbenika na tom području, Nagelovu <i>Strukturu nauke</i>. Treća i posljednja cjelina kojom će se baviti ovaj kolegij usredotočena je na argumente za i protiv temeljnih pozicija koje se zauzimaju u pogledu metodoloških problema historiografije. Prvenstveno se radi o srazu „pozitivističkih“ i „idealističkih“ pogleda na: objektivnost povijesnog istraživanja, mogućnost nalaženja povijesne istine, vrstu objašnjenja koju historičari mogu pružiti tumačeći prošla zbivanja, metodološki individualizam i holizam i sl. Čitat će se i prodiskutirati izvorni tekstovi autora i iz jedne i iz druge suprotstavljene škole mišljenja, sakupljeni u jednom od ključnih zbornika o ovoj problematici.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći: - razumjeti ključne preokupacije suvremene filozofije historije; - definirati probleme povijesnih zakona i trendova, povijesnih činjenica, objašnjenja i razumijevanja u humanističkim znanostima, te holizma i metodološkog individualizma; - razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima; - identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta; - kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta; - samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo; - argumentirano zaključivati o filozofsko-historijskim problemima općenito.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	0	0
Kontinuirana provjera znanja	1	25
Seminarski rad	1	25
Završni ispit	1	50
UKUPNO	3	100
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI	
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova	
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	
IV. LITERATURA		
OBVEZNA LITERATURA		
1) Carr, E.H. <i>Što je povijest?</i> , Srednja Europa, Zagreb, 2004, str. 5-45 (41)		
2) Colingwood, R.G. <i>Ideja historije</i> , Svjetlost-Sarajevo/Globus, Zagreb, 1986, str. 1-15 (15)		
3) Dray, W.H. <i>Philosophy of History</i> , Prentice Hall, Engelwood Cliffs, 1964, str. 4-58 (55)		
4) Hempel, C.G. „The Function of General Laws in History“, u Gardiner, P. (ur.) <i>Theories of History</i> , Free Press, Glencoe, 1959, str. 344-356 (13)		
5) Nagel, E. <i>Struktura nauke</i> , Nolit, Beograd, 1974, str. 487-528 (42)		
6) Passmore, J. “The Objectivity of History”, u Dray, W.H. (ur.) <i>Philosophical Analysis and History</i> , Harper & Row, New York, 1966, str. 75-94 (20)		
7) Popper, K.R. <i>Bijeda historicizma</i> , KruZak, Zagreb, 1996, str. 47-64; 111-154 (62)		
8) Tucker, A. <i>Our Knowledge of the Past: A Philosophy of Historiography</i> , Cambridge University Press, Cambridge, 2004, str. 1-22 (22)		
9) Watkins, J.W.N. “Historical Explanation in the Social Sciences”, u Gardiner, P. (ur.) <i>Theories of History</i> , Free Press, Glencoe, 1959, str. 503-514 (12)		
10) Wright, G.H. von, <i>Objašnjenje i razumijevanje</i> , Nolit, Beograd, 1975, str. 55-87 (33)		
Ukupno: 315 str.		
IZBORNA LITERATURA		
Becker, C. “Everyman His Own Historian”, <i>American Historical Review</i> , Vol. 37, 1931-1932, str. 227-232 (6)		
Becker, C. “What are Historical Facts?”, <i>Western Political Quarterly</i> , Vol. 8, 1955, str. 327-340 (14)		
Berlin, I. „The Concept of Scientific History“ i “The Divorce between the Sciences and the Humanities” u Berlin, I. <i>The Proper Study of Mankind</i> , Farrar, Straus and Giroux, New York, 2000, str. 17-58, 326-358 (73)		
Berlin, I. „Povijesna neminovnost“, u Berlin, I. <i>Četiri eseja o slobodi</i> , Feral Tribune, Split, 2000, str. 123-217 (95)		
Broadbeck, M. “Explanation, Prediction, and ‘Imperfect’ Knowledge”, u Feigl, H./Grover, M. (ur.) <i>Scientific Explanation, Space and Time</i> , University of Minnesota Press, Minneapolis, 1962, str. 231-272 (42)		
Cannadine, D. (ur.) <i>What is History Now?</i> , Palgrave Macmillan, Houndmills, 2002.		
Danto, A.C. <i>Analytical Philosophy of History</i> , Cambridge University Press, 1968.		
Dawson, C. “The Problem of Metahistory”, <i>History Today</i> , Vol. 1, No. 6, 1951.		
Day, M. <i>The Philosophy of History: An Introduction</i> , Continuum, London, 2008.		
Dilthey, W. <i>Izgradnja istorijskog sveta u duhovnim naukama</i> , BIGZ, Beograd, 1980.		
Dray, W.H. “Explanatory Narrative in History”, <i>Philosophical Quarterly</i> , Vol. 4, No. 14, 1954, str. 15-27 (13)		
Dray, W.H. <i>Laws and Explanation in History</i> , Oxford University Press, London, 1957.		
Dray, W.H. (ur.) <i>Philosophical Analysis and History</i> , Harper & Row, New York, 1966.		
Gallie, W.B. <i>Philosophy and the Historical Understanding</i> . Schoken Books. New York. 1964.		

Gardiner, P. (ur.) *The Philosophy of History*, Oxford University Press, Oxford,
 Gardiner, P. *The Nature of Historical Explanation*, Oxford University Press, London, 1952.
 Gardiner, P. (ur.) *Theories of History*, Free Press of Glencoe, New York, 1959.
 Goldman, L. *Humanističke nauke i filozofija*, Kultura, Beograd, 1960, str. 5-39 (35)
 Gordon, S. *The History and Philosophy of Social Science*, Routledge, London, 1991, str. 390-410.
 Gross, M. *Historijska znanost*, SN Liber, Zagreb, 1976.
 Hayek, F.A. *Kontrarevolucija nauke*, CID, Podgorica, 1999, str. 13-97 I 197-214 (102)
 Hook, S. *Philosophy and History*, New York University Press, New York, 1963.
 Hoppe, H.H. *A Theory of Socialism and Capitalism*, Ludwig von Mises Institute, Auburn, 2016, str. 113-144.
 Joynt, C.B. & Rescher, N. "On Explanation in History", *Mind*, Vol. 68, No. 271, str. 383-387 (5)
 Joynt, C.B. & Rescher, N. "The Problem of Uniqueness in History", *History and Theory*, Vol. 1, No. 2, 1961, str. 150-162 (13)
 Kolakowski, L. "Legenda o caru Kenediju: nova antropološka diskusija", u Kolakowski, L. *Đavo u istoriji*, Glas, Banja luka, 1989, str. 233-241 (9)
 Lemon, M.C. *Philosophy of History*, Routledge, London, 2003.
 Mandelbaum, M. *The Problem of Historical Knowledge*, Liveright Publishing Corporation, New York, 1938.
 Mandelbaum, M. "Can There be a Philosophy of History?", *American Scholar*, Vol. 9, No. 1, 1939-1940.
 Mandelbaum, M. "A Critique of Philosophies of History", *Journal of Philosophy*, Vol. 45, No. 14, 1948, str. 365-378 (14)
 Mandelbaum, M. "Some Neglected Problems Regarding History", *Journal of Philosophy*, Vol. 49, No. 10, 1952.
 Mandelbaum, M. "Concerning Recent Trends in the Theory of Historiography", *Journal of the History of Ideas*, Vol. 16, No. 4, 1955.
 Mandelbaum, M. "The Problem of 'Covering Laws'", *History and Theory*, Vol. 1, No. 3, 1961, str. 229-242 (14)
 Meyerhoff, H. (ur.) *The Philosophy of History in Our Time*, Doubleday & Company, Garden City, 1959.
 Mises, L. Von, *Theory and History*, Yale University Press, New Haven, 1957.
 Oakeshott, M. *On History and Other Essays*, Basil Blackwell, Oxford, 1983.
 Oakeshott, M. "The Activity of Being Historian", u Oakeshott, M. *Rationalism in Politics*, Liberty Fund, Indianapolis, 1991, str. 151-183 (33)
 Rescher, N./ Helmer, O. "On the Epistemology of the Inexact Sciences", *Management Science*, Vol. 6, No. 1, 1959, str. 25-40 (16)
 Tucker, A. *Our Knowledge of the Past: A Philosophy of Historiography*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.
 Tucker, A. *A Companion to the Philosophy of History and Historiography*, Wiley-Blackwell, 2010.
 Walsh, W.H. *Philosophy of History: An Introduction*, Harper & Row, New York, 1960.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu maksimalno izostati tri puta sa satova predavanja i seminara, odnosno moraju prisustvovati na 80% sati.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar koji trebaju predati zajedno s obavezanim.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom na: npetrovic@uniri.hr
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
 Elektroničkom poštom
 Usmeno
 Putem platforme Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Nakon nastave i u vrijeme konzultacija

Elektroničkom poštom
Putem platforme Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Studenti najprije pristupaju pismenom ispitu objektivnog tipa (tj. testu s pitanjima višestrukih mogućnosti) a nakon što ga polože (za što moraju imati jedan više od 50% točnih odgovora) pristupaju i usmenom dijelu ispita, barem ukoliko žele ocjenu višu od one koje su dobili na pismenom. Na usmenom dijelu studenta se traži da odgovori na pitanja vezana uz najviše tri teme obrađene tijekom nastave.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski 8. i 22.02.2027. u 11h

Ljetni 17.06. i 05.07.2027. u 11h

Jesenski 30.08. i 10.09.2027. u 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
Tjedan 1	Uvod: što je filozofija historije i koji su sve načini filozofskog bavljenja poviješću?
Tjedan 2	Primjer jedne klasične filozofije povijesti: Marx
Tjedan 3	Kritika filozofije povijesti sa stajališta filozofije znanosti (Popper)
Tjedan 4	Što je historija? Klasična (Aristotel, Schopenhauer) i moderna gledišta (Colingwood)
Tjedan 5	Historija i činjenice: Carrovo gledište
Tjedan 6	Passmore: je li historija objektivna?
Tjedan 7	Jesu li objašnjenja u historiji znanstvena? Hempelov probabilistički model
Tjedan 8	Vrste objašnjenja u historiji: Nagel i tri glavne vrste historijskog objašnjenja
Tjedan 9	Antipozitivističko gledište o objašnjenjima u historiji: Dray i von Wright
Tjedan 10	Uzročnost u povijesti
Tjedan 11	Determinizam u povijesti: Berlin i Nagel
Tjedan 12	Rekapitulacija gradiva
Tjedan 13	Metodološki individualizam 1: Watkins
Tjedan 14	Metodološki individualizam 2: Danto
Tjedan 15	Završna rasprava

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razumjeti ključne preokupacije filozofije historije	Drayevo objašnjenje filozofije historije i njenih preokupacija, kao i mjesta te discipline u odnosu na opću filozofiju znanosti	- predavanja - rasprava	- sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
definirati probleme povijesnih zakona	Drayeve klasifikacija filozofija povijesti i Popperova kritika	- predavanja - rasprava	- sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“

i trendova, povijesnih činjenica, objašnjenja i razumijevanja u humanističkim znanostima, te holizma i metodološkog individualizma	cijele te tradicije; Aristotelovo i moderno viđenje historiografije; objektivnost historiografije i pitanje objašnjenja i razumijevanja kod scijentista i humanista; Watkinsova vizija istraživanja u humanistici		- završni pismeni i usmeni ispit
razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima	Drayevo objašnjenje odnosa između scijentista i humanista, te rasprava između ta dva temeljna gledišta o historiografiji	- predavanja - rasprava	- sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta	rasprava između dva temeljna gledišta o historiografiji, tj. scijentista i humanista, te rasprave unutar scijentističke paradigme	- predavanja - rasprava	- sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta	razni smjerovi kritike svih obrađenih pozicija o glavnim pitanjima filozofije historije	- predavanja - rasprava	- sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo	cjelokupno obrađeno gradivo	- čitanje preporučene literature - pisanje radova	- sudjelovanje u raspravi - pisani radovi
argumentirano zaključivati o filozofsko-historijskim problemima općenito	cjelokupno obrađeno gradivo	- rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova	- sudjelovanje u raspravi - pisani radovi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija matematike		
Studij	Sveučilišni diplomski studij Filozofija		
Semestar	2., 4.		
Akadska godina	2026/2027.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	NE		
Nositelj kolegija	Majda Trobok		
Kabinet	414		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka.		
Telefon	051-265-638		
e-mail	trobok@uniri.hr		
Suradnik na kolegiju	/		
Kabinet	/		
Vrijeme za konzultacije	/		
Telefon	/		
e-mail	/		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Semantička, epistemološka i ontološka pitanja u filozofiji matematike. Podjela realizam-antirealizam. Realizam: platonizam, modalni realizam, umjereni realizam. Antirealizam: intuicionizam, nominalizam, formalizam.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Očekuje se da studenti nakon odslušanog predmeta i prezentiranog seminara - mogu opisati i analizirati razloge nastajanja filozofije matematike - budu osposobljeni razlikovati i usporediti osnovne postavke realizma i antirealizma kao dviju suprotstavljenih sustava - budu osposobljeni kritički prikazati i usporediti osnovne pravce realizma i osnovne pravce antirealizma			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x

Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	x
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	0.5	/	
Kontinuirana provjera znanja/aktivnost u nastavi	1.7	65	
Seminarski Rad/istraživanje	0.8	45	
UKUPNO	3	100	
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
1. Benacerraf, Putnam, 1983, <i>Philosophy of Mathematics – Selected Readings</i> (second ed.), Cambridge University Press. 2. Šikić, Z., 1995, <i>Filozofija matematike</i>, Školska knjiga, Zagreb.			
IZBORNA LITERATURA			
1. Jacquette, D. (ed.), 2002, <i>Philosophy of Mathematics – An Anthology</i>, Blackwell. 2. George, A., i Velleman, D. J., 2002, <i>Philosophies of Mathematics</i>, Blackwell. 3. Hintikka, J., (ed.), 1969, <i>The Philosophy of Mathematics</i>, Oxford University Press. 4. Shapiro, S., 2002, <i>Thinking about Mathematics – The Philosophy of Mathematics</i>, Oxford University Press. 5. Brown, J. R., 1999, <i>An Introduction to the World of Proof and Pictures</i>, Routledge. 6. Trobok, M., 2006, <i>Platonism in the Philosophy of Mathematics</i>, Filozofski fakultet u Rijeci 7. Trobok, M., 2000, Čime se bavi filozofija matematike?, <i>Metodički Ogledi</i>: Vol. 7, No 1-2, str. 33-44			
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU			
POHAĐANJE NASTAVE			
Pohađanje nastave je obavezno. Studenti su dužni prisustvovati 70% sati nastave.			
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA			

Tajnica, oglasna ploča, Merlin, elektronička pošta, mobitel	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
E-mail, konzultacije, forum na Merlinu	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Nema završnog ispita.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	2.2./23.2.
Ljetni	29.6./13.7.
Jesenski	31.8./14.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
Tjedan 1	Filozofija matematike, uvod
Tjedan 2	Povijesni pregled
Tjedan 3	Semantička pitanja u filozofiji matematike.
Tjedan 4	Tekstovi i rasprava
Tjedan 5	Epistemološka pitanja u filozofiji matematike.
Tjedan 6	Tekstovi i rasprava
Tjedan 7	Ontološka pitanja u filozofiji matematike.
Tjedan 8	Tekstovi i rasprava
Tjedan 9	Podjela realizam-antirealizam.
Tjedan 10	Realizam: platonizam, modalni realizam, umjereni realizam.
Tjedan 11	Tekstovi i rasprava
Tjedan 12	Antirealizam: intuicionizam, nominalizam, formalizam i usporedba s realizmom
Tjedan 13	Intuicionizam - tekstovi i rasprava
Tjedan 14	Nominalizam - tekstovi i rasprava
Tjedan 15	Formalizam - tekstovi i rasprava

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će biti osposobljeni opisati i analizirati razloge nastajanja filozofije matematike	Povijesni pregled i osnovna pitanja kojima se bavi filozofija matematike	Predavanje Objašnjavanje Analiziranje tekstova i primjera e-učenje/Merlin	Kontinuirane provjere znanja kroz rasprave o testkovima i navedenim argumentima Vrednovanje aktivnog sudjelovanja na nastavi Domaće zadaće Završni (usmeni) ispit
Studenti će moći analizirati, razlikovati te usporediti osnovne postavke realizma i antirealizma kao dviju suprotstavljenih sustava. Biti će također osposobljeni kritički prikazati i usporediti osnovne pravce realizma i osnovne pravce antirealizma	Realizam u filozofiji matematike		
	Antirealizam u filozofiji matematike		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija matematike		
Studij	Sveučilišni diplomski studij Filozofija		
Semestar	2., 4.		
Akadska godina	2026/27.		
Broj ECTS-a	4		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	NE		
Nositelj kolegija	Majda Trobok		
Kabinet	414		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Nakon nastave i/ili po dogovoru		
Telefon	051-265-638		
e-mail	trobok@uniri.hr		
Suradnik na kolegiju	/		
Kabinet	/		
Vrijeme za konzultacije	/		
Telefon	/		
e-mail	/		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Semantička, epistemološka i ontološka pitanja u filozofiji matematike. Podjela realizam-antirealizam. Realizam: platonizam, modalni realizam, umjereni realizam. Antirealizam: intuicionizam, nominalizam, formalizam.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Očekuje se da studenti nakon odslušanog predmeta i prezentiranog seminara - mogu opisati i analizirati razloge nastajanja filozofije matematike - budu osposobljeni razlikovati i usporediti osnovne postavke realizma i antirealizma kao dviju suprotstavljenih sustava - budu osposobljeni kritički prikazati i usporediti osnovne pravce realizma i osnovne pravce antirealizma			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x

Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	x
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	0.5	/	
Kontinuirana provjera znanja/aktivnost u nastavi	1.7	45	
Seminarski Rad/istraživanje	0.8	25	
Usmeni ispit	1	30	
UKUPNO	4	100	
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
1. Benacerraf, Putnam, 1983, <i>Philosophy of Mathematics – Selected Readings</i> (second ed.), Cambridge University Press. 2. Šikić, Z., 1995, <i>Filozofija matematike</i>, Školska knjiga, Zagreb.			
IZBORNA LITERATURA			
1. Jacquette, D. (ed.), 2002, <i>Philosophy of Mathematics – An Anthology</i>, Blackwell. 2. George, A., i Velleman, D. J., 2002, <i>Philosophies of Mathematics</i>, Blackwell. 3. Hintikka, J., (ed.), 1969, <i>The Philosophy of Mathematics</i>, Oxford University Press. 4. Shapiro, S., 2002, <i>Thinking about Mathematics – The Philosophy of Mathematics</i>, Oxford University Press. 5. Brown, J. R., 1999, <i>An Introduction to the World of Proof and Pictures</i>, Routledge. 6. Trobok, M., 2006, <i>Platonism in the Philosophy of Mathematics</i>, Filozofski fakultet u Rijeci 7. Trobok, M., 2000, Čime se bavi filozofija matematike?, <i>Metodički Ogledi</i>: Vol. 7, No 1-2, str. 33-44			
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU			
POHAĐANJE NASTAVE			
Pohađanje nastave je obavezno. Studenti su dužni prisustvovati 70% sati nastave.			
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA			

Tajnica, oglasna ploča, Merlin, elektronička pošta	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
E-mail, konzultacije, Merlin	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Završni je ispit (samo) usmeni.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	2.2./23.2.
Ljetni	29.6./13.7.
Jesenski	31.8./14.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
Tjedan 1	Filozofija matematike, uvod
Tjedan 2	Povijesni pregled
Tjedan 3	Semantička pitanja u filozofiji matematike.
Tjedan 4	Tekstovi i rasprava
Tjedan 5	Epistemološka pitanja u filozofiji matematike.
Tjedan 6	Tekstovi i rasprava
Tjedan 7	Ontološka pitanja u filozofiji matematike.
Tjedan 8	Tekstovi i rasprava
Tjedan 9	Podjela realizam-antirealizam.
Tjedan 10	Realizam: platonizam, modalni realizam, umjereni realizam.
Tjedan 11	Tekstovi i rasprava
Tjedan 12	Antirealizam: intuicionizam, nominalizam, formalizam i usporedba s realizmom
Tjedan 13	Intuicionizam - tekstovi i rasprava
Tjedan 14	Nominalizam - tekstovi i rasprava
Tjedan 15	Formalizam - tekstovi i rasprava

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će biti osposobljeni opisati i analizirati razloge nastajanja filozofije matematike	Povijesni pregled i osnovna pitanja kojima se bavi filozofija matematike	Predavanje Objašnjavanje Analiziranje tekstova i primjera e-učenje/Merlin	Kontinuirane provjere znanja kroz rasprave o testkovima i navedenim argumentima Vrednovanje aktivnog sudjelovanja na nastavi Domaće zadaće Završni (usmeni) ispit
Studenti će moći analizirati, razlikovati te usporediti osnovne postavke realizma i antirealizma kao dviju suprotstavljenih sustava. Biti će također osposobljeni kritički prikazati i usporediti osnovne pravce realizma i osnovne pravce antirealizma	Realizam u filozofiji matematike		
	Antirealizam u filozofiji matematike		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Metodika nastave logike
Studij	Sveučilišni diplomski studij Filozofija
Semestar	2., 4.
Akadska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	dr.sc. Majda Trobok, red.prof.
Kabinet	414 (4. Kat)
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Nakon nastave i/ili po dogovoru
Telefon	051 265 638
e-mail	trobok@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	/
Kabinet	/
Vrijeme za konzultacije	/
Telefon	/
e-mail	/
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
1. Predmet Logika u srednjim školama - ciljevi 2. Analiza pojedinih nastavnih jedinica iz logike - sadržaj, terminologija, metodika 3. Prezentacija nastavnih jedinica od strane studenata	
Uvjet za upis kolegija: položeni ispiti iz Logike i Simboličke logike, odnosno ispiti iz odgovarajućih kolegija	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
Nakon izvršavanja studijskih obveza u predmetu očekuje se da studenti: - mogu samostalno odrediti nastavne ciljeve za predmet Logika - mogu samostalno odrediti odgovarajuće nastavne metode za pojedine nastavne jedinice; - mogu vrednovati i ocjenjivati učenički i nastavnički rad; - mogu samostalno izvoditi nastavu Cilj je predmeta detaljno upoznati studente sa metodikom te poteškoćama pri izvođenju nastave iz Logike u srednjim školama. Studenti imaju mogućnost vježbanja prezentacija pojedinim nastavnim jedinica iz Logike sa detaljnom analizom istih a sve sa ciljem potpunog osamostaljivanja za izvođenje nastave iz predmeta.	

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
x	x	x	x

III. SUSTAV OCJENJIVANJA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave i/ili prisutnost tijekom gostujućih predavanja	0.7	/
Kontinuirana provjera znanja i/ili aktivno sudjelovanje u raspravama i/ili pisanje domaćih zadaća	0.3	30
Seminarski radovi	2	70
UKUPNO	3	100

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA
OBVEZNA LITERATURA 1. Boris Kalin, 1983, <i>Logika i oblikovanje kritičkog mišljenja</i> , Zagreb 2. Gajo Petrović, 2008, <i>Logika</i> , Element, Zagreb 3. Davor Lauc, Zvonimir Šikić, 2014, <i>Logika</i> , Školska knjiga, Zagreb 4. Skelac Ines, Kardum Marko, Skansi Sandro, 2020, <i>Logika - udžbenik za 3. razred gimnazija</i> , Element 5. Srećko Kovač, 2010, <i>Logika za gimnazije</i> , Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb
IZBORNA LITERATURA 1. Srećko Kovač, Berislav Žarnić, 2008, <i>Logička pitanja i postupci</i> , Kruzak, Zagreb 2. Nevenka Vejnović, 1970, <i>Povijest filozofije, s odabranim filozofskim tekstovima - Udžbenik za gimnazije</i> , Školska knjiga, Zagreb 3. Boris Kalin, 2004, <i>Povijest filozofije: s odabranim tekstovima filozofa</i> , Školska knjiga, Zagreb 4. Tomislav Reškovic, 2008, <i>Filozofija: udžbenik za 4. razred gimnazije</i> , Profil, Zagreb

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU
POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni prisustvovati na 70% sati, odnosno na 42 sata nastave (od ukupnih 60). Prisustvo na nastavi mora biti aktivno, što znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu, odnosno da odrade sve prethodno zadane zadaće/obaveze. Studenti imaju obavezu pridržavati se dogovorenih rokova za predaju domaćih zadaća/seminara, u protivnom će se smatrati da studenti određenu aktivnost/obavezu nisu izvršili. Kašnjenja na predavanja nisu dozvoljena jer se time ometa prisutne student(ic)e u radu i praćenju nastave. Napuštanje predavaonice prije kraja nastavnog sata nije dozvoljeno, osim u iznimnim situacijama ili uz prethodni dogovor s nastavnikom. Korištenje mobitela tijekom nastave nije dozvoljeno, osim u iznimnim situacijama ili uz prethodni dogovor s nastavnikom.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Tajnica Odsjeka za filozofiju, oglasna ploča, Merlin, e-mail	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Izvan nastave studenti mogu kontaktirati nastavnika osobno na konzultacijama, putem Merlina ili mailom.	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Nije predviđen usmeni ispit. Ukoliko, međutim, student(ica) nije zadovoljan/zadovoljna s konačnom ocjenom, može pristupiti usmenom ispitu i odgovarati za veću ocjenu.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	2.2./23.2.
Ljetni	29.6./13.7.
Jesenski	31.8./14.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
Tjedan 1	Analiza pojedinih nastavnih jedinica iz logike - sadržaj, terminologija, metodika
Tjedan 2	Analiza pojedinih nastavnih jedinica iz logike - sadržaj, terminologija, metodika
Tjedan 3	Analiza pojedinih nastavnih jedinica iz logike - sadržaj, terminologija, metodika

Tjedan 4	Prezentacija nastavnih jedinica od strane studenata
Tjedan 5	Prezentacija nastavnih jedinica od strane studenata
Tjedan 6	Prezentacija nastavnih jedinica od strane studenata
Tjedan 7	Prezentacija nastavnih jedinica od strane studenata
Tjedan 8	Analiza pojedinih nastavnih jedinica iz logike - sadržaj, terminologija, metodika
Tjedan 9	Analiza pojedinih nastavnih jedinica iz logike - sadržaj, terminologija, metodika
Tjedan 10	Analiza pojedinih nastavnih jedinica iz logike - sadržaj, terminologija, metodika
Tjedan 11	Prezentacija nastavnih jedinica od strane studenata
Tjedan 12	Prezentacija nastavnih jedinica od strane studenata
Tjedan 13	Prezentacija nastavnih jedinica od strane studenata
Tjedan 14	Prezentacija nastavnih jedinica od strane studenata
Tjedan 15	Završna analiza i rasprava

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Objasniti važnost učenja logike u srednjim školama	Tjedni 1-3	-predavanje -seminari -rasprave	-domaće zadaće -prezentacije seminara -aktivno sudjelovanje u raspravama
Objasniti važnost odabira pojedinih tema te analizirati motivaciju odabira različitih tema u različitim udžbenicima logike za srednje škole	Tjedni 1-15		
Analizirati pojedine nastavne cjeline i/ili teme te raspraviti optimalne metodičke opcije za prezentaciju istih	Tjedni 1-15		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Političke emocije i građanske vrline
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	II., IV.
Akadska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Izv.prof.dr. sc. Nebojša Zelić
Kabinet	F-426
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 648
e-mail	nzelic@ffri.uniri.hr
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš
Kabinet	F-426
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 640
e-mail	anag@ffri.uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
Kolegij se bavi ulogom emocija u političkom životu, s posebnim naglaskom na njihovu funkciju u oblikovanju građanskih vrlina, političkih institucija i kolektivnog identiteta. Polazi se od pitanja mogu li emocije imati legitimnu i normativno opravdanu ulogu u politici ili ih je potrebno ograničiti u korist racionalnog javnog rasuđivanja. U središtu kolegija nalazi se analiza političkih emocija kao konstitutivnog elementa javnog života, pri čemu se istražuje kako emocije poput straha, bijesa, empatije, povjerenja i nade utječu na političko odlučivanje, društvenu koheziju i stabilnost demokratskih institucija. Posebna se pažnja posvećuje ulozi emocija u oblikovanju građanskih vrlina poput tolerancije, solidarnosti, pravednosti i građanskog povjerenja, kao i pitanju mogu li se te vrline razvijati i održavati bez odgovarajuće emocionalne dimenzije. Kolegij dalje razmatra ključne normativne napetosti: odnos između emocionalne mobilizacije i racionalnog javnog diskursa, legitimnost političkog bijesa i ogorčenja, ulogu straha u sigurnosnim politikama te rizike manipulacije emocijama u suvremenim demokracijama. U tom se kontekstu analiziraju i suvremeni fenomeni poput populizma, političke polarizacije i utjecaja digitalnih medija na emocionalnu dinamiku javnog prostora. Kroz teorijsku analizu i rad na konkretnim primjerima, kolegij istražuje treba li politička zajednica aktivno oblikovati emocionalni život građana te gdje su granice takvog projekta, osobito u odnosu na vrijednosti autonomije, pluralizma i liberalne neutralnosti.	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
Očekivani ishodi su sljedeći: 1. Studenti će moći opisati i objasniti ključne filozofske pristupe političkim emocijama. 2. Studenti će moći analizirati odnos između emocija i građanskih vrlina. 3. Studenti će moći primijeniti teorijske koncepte na konkretne političke fenomene te kritički procijeniti normativnu ulogu emocija u političkom životu. 4. Studenti će moći analizirati ulogu emocija u oblikovanju političke zajednice i argumentirano raspravljati o ulozi emocija u suvremenim demokracijama.	

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera znanja 1	0,6	30	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,4	30	
ZAVRŠNI ISPIT	1	40	
UKUPNO	3	100	
Varijanta 2 sa završnim ispitom Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu. - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
Nussbaum, M. C. (2013). Political emotions: Why love matters for justice. Harvard University Press.			
Kristjansson, K. (2018). Virtuous Emotions. Cambridge University Press.			
IZBORNA LITERATURA			
Nussbaum, M. C. (2004). Hiding from humanity: Disgust, shame, and the law. Princeton University Press.			
Haidt, J. (2012). The righteous mind: Why good people are divided by politics and religion. Pantheon Books.			
Arthur, J. (Ed.). (2019). Virtues in the public sphere: Citizenship, civic friendship and duty. Routledge.			
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU			
POHAĐANJE NASTAVE			
• Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja. • Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar, a u slučaju neizvršavanja te obaveze, neće moći pristupiti završnom ispitu. • U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom s nastavnicima. • Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza, te da redovito čitaju literaturu predviđenu izvedbenim planom			
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA			
Web stranice fakulteta			
Elektroničkom poštom			

Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Elektronička pošta Konzultacije	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Usmeni ispit	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	9.2./23.2.
Ljetni	23.6./7.7.
Jesenski	24.8./7.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEMA
1.	Uvodno predavanje i dogovor oko nastave
2.	Političke emocije i vrline. Mogu li kolektivne emocije kao što je politički bijes, strah, ogorčenje biti vrle? Mogu li emocije biti primjerene a ipak moralno ili politički neprihvatljive?
3.	Zahvalnost i ljubomora: reciprocitet, status i političko favoriziranje
4.	Sažaljenje, suosjećanje i demokratska solidarnost
5.	Sram, javno osuđivanje i moralni popravak
6.	Tuga, javno žalovanje i politika sjećanja
7.	Strahopoštovanje, politička uzvišenost i obrazovanje emocija
8.	Kolokvij
9.	Važnost emocija za pravednost u liberalnim demokracijama
10.	Povijest "građanskih religija" u filozofiji 18. i 19 stoljeća.
11.	Suosjećanje: resurs pravednosti ili prijetnja nepristranosti?
12.	"Radikalno zlo": narcizam, gađenje, zavist i sram
13.	Patriotizam kao politička emocija
14.	Umjetnost i političke emocije
15.	Kolokvij

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će moći opisati i objasniti ključne filozofske pristupe političkim emocijama.	Političke emocije i vrline. Mogu li kolektivne emocije kao što je politički bijes, strah, ogorčenje biti vrle? Mogu li emocije biti primjerene a ipak moralno ili politički neprihvatljive? Povijest "građanskih religija" u filozofiji 18. i 19 stoljeća.	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit

Studenti će moći analizirati odnos između emocija i građanskih vrlina.	Sažaljenje, suosjećanje i demokratska solidarnost. Suosjećanje: resurs pravednosti ili prijetnja nepristranosti? Patriotizam kao politička emocija	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - frontalni i individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit
Studenti će moći primijeniti teorijske koncepte na konkretne političke fenomene te kritički procijeniti normativnu ulogu emocija u političkom životu.	Sram, javno osuđivanje i moralni popravak. Tuga, javno žalovanje i politika sjećanja. "Radikalno zlo": narcizam, gađenje, zavist i sram.	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit
Studenti će moći analizirati ulogu emocija u oblikovanju političke zajednice i argumentirano raspravljati o ulozi emocija u suvremenim demokracijama.	Zahvalnost i ljubomora: reciprocitet, status i političko favoriziranje. Umjetnost i političke emocije Važnost emocija za pravednost u liberalnim demokracijama-	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Soeren Kierkegaard		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjer: opći; nastavnički		
Semestar	2., 4.		
Akadska godina	2026./2027.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	20+0+10		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku			
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Aleksandra Golubović		
Kabinet	F-423		
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon			
e-mail	aleksandra.golubovic@ffri.uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Filozofija Soerena Kierkegarda Kierkegaard – preteča egzistencijalizma Kierkegaardov život i djelo Kierkegaardova kršćanska antropologija Interpretacija Kierkegaardovog estetičkog, etičkog i religioznog stadija egzistiranja Odnos vjere i razuma (racionalnosti) u Kierkegaardovoj filozofiji Kierkegaardova interpretacija kršćanstva			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Očekuje se da studenti budu sposobni; - opisati i sažeto prenijeti (izložiti) temeljne sadržaje kolegija, - objasniti i argumentirati glavne teme Kierkegaardove filozofije, - opisati i objasniti Kierkegaardovu kršćansku antropologiju, - opisati, objasniti i vrednovati Kierkegaardov pristup kršćanstvu (kršćanskoj religiji), - opisati, objasniti i argumentirati Kierkegaardovu etičku i religioznu dimenziju u filozofiji.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	30	

Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	30
Aktivnost na nastavi	0,5	10
ZAVRŠNI ISPIT	0,5	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) Kierkegaard Soeren, Filozofijsko trunje, Demetra, Zagreb 1998.
- 2) Kierkegaard Soeren, Strah i drhtanje, Verbum, Split 2000.
- 3) Kierkegaard Soeren, Vježbanje u kršćanstvu, Verbum, Split 2007.
- 4) Golubović Aleksandra, Uvod u Kierkegaardovu antropologiju, e-knjiga, FFRI, 2013.
- 5) Žunec Ozren, Suvremena filozofija (sv. 2), Školska knjiga, Zagreb 1996.

IZBORNA LITERATURA

- 1) Kierkegaard Soeren, Bolest na smrt, Ideje, Beograd 1974.
- 2) Kjerkegor Soeren, Ponavljanje, Grafos, Beograd 1980.
- 3) Filipović Vladimir, Novija filozofija zapada, Matica Hrvatska, Zagreb 1968.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu. Kašnjenje se tolerira do 5 minuta. Tijekom nastave mobiteli trebaju biti utišani ili isključeni. Od studenata se očekuje aktivno sudjelovanje u nastavi te izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice Fakulteta, tj. odsjeka za filozofiju.
Oglasne ploče odsjeka za filozofiju.

Elektronička pošta. Tajništvo odsjeka za filozofiju.	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
U vrijeme konzultacija Elektronička pošta.	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeni ili usmeni ispit	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	10.2./24.2.
Ljetni	23.6./7.7.
Jesenski	25.8./8.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Egzistencijalizam – kontekst
2.	Kierkegaard – život i djelo
3.	Kierkegaard – život i djelo
4.	Glavne teme i pristup
5.	<i>Filozofijsko trunje</i> – analiza djela
6.	<i>Filozofijsko trunje</i> – analiza djela
7.	<i>Filozofijsko trunje</i> – analiza djela
8.	Kolokvij 1
9.	Egzistencijalna pitanja, pitanja istine i etike
10.	<i>Strah i drhtanje</i> – analiza djela
11.	<i>Strah i drhtanje</i> – analiza djela
12.	<i>Strah i drhtanje</i> – analiza djela
13.	<i>Strah i drhtanje</i> – analiza djela
14.	Kolokvij 2
15.	Završna razmatranja
	(Napomena: u rasporedu nastave moguća su odstupanja; i zajednički dogovor oko temeljnih odrednica izvođenja i vrednovanja kolegija)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Opisivanje, objašnjavanje,	Autori: S. Kierkegaard	Interaktivno predavanje, interpretiranje izvornih tekstova	Rasprave, Diskusije,

interpretiranje, obrazlaganje i vrednovanje glavnih pozicija S. Kierkegaarda		(odlomaka) autora, frontalni, individualni, rad u paru, rad u grupi, rasprave	Analize i kritička promišljanja i interpretacije, Izlaganje seminarskih radova
Argumentiranje	Glavne teme i pozicije autora	Interaktivna nastava, Rasprave i diskusije tijekom nastave	Izlaganje seminarskih radova, Pisanje kolokvija 1 i 2
Analiziranje	Analize izvornih djela (odabranih tekstova)	Interaktivno predavanje, Rad na tekstu Rasprave, Samostalan rad	Pisanje i izlaganje (seminara) ili pisanje eseja
Evaluacija; vrednovanje	Autora, Glavnih tema, Pozicija, Tekstova	Rad na tekstu, Rasprave, Samostalan rad	Pismeno ili usmeno ispitivanje

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Bioetika i žensko pitanje
Studij	Sveučilišni diplomski studij Filozofija, NM
Semestar	2,4.
Akadska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija
Kabinet	F-417
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	ponedjeljkom i utorkom od 10.00 – 12.00 ili prema dogovoru
Telefon	051/265-644 / 091 2172778
e-mail	prijic@uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
1. Bioetika i prokreativna autonomija • uvod u bioetiku: pojmovi i tematska područja (pitanja o životu i smrti, etičke implikacije razvoja biomedicinskih istraživanja i razvoja znanstvenih i tehnologijskih praksi u području medicine) • bioetika i reproduktivna i/ili prokreativna autonomija: pojam i pristupi • bioetička pitanja vezana uz reprodukciju, period prije i za vrijeme trudnoće, rađanje i roditeljstvo • prava žena i reproduktivna autonomija 2. Spolne/rodne uloge i prokreativna autonomija • feminizam i bioetika • ženski (rodni) studiji: temeljni pojmovi spola i roda, rodnog identiteta • esencijalizam (biološki determinizam) i socijalni konstruktivizam • načelo jednakosti i legitimnost spolnih/rodnih društvenih uloga (interesi društva, sloboda i prava osoba) • pojmovi muškosti i ženskosti: prirodne različitosti i nejednaki tretman, diskriminacija, etika dvije (muška i ženska) ili jedna • patrijarhat i dihotomija javno i privatno – univerzalna i partikularna perspektiva, argument iz prirodnih funkcija, obitelj 3. Roditeljstvo i opstercijska skrb • prenatalna dijagnostika (prenatalno testiranje, pregledi, genetička dijagnostika; procedure zdravstvene njege i autonomija pacijentica; stvarni i manipulirani izbori i dr.) • prava žena u trudnoći: medikalizacija trudnoće, fetus kao pacijent/ica, postupak rađanja • društvena skrb i teorije o pravima (nerođenih) osoba s poteškoćama • obitelj kao politička kategorija: majčinstvo i očinstvo • roditeljstvo: prava i odgovornosti roditelja (genetički roditelji, zakonski roditelji, neželjeno roditeljstvo i dr.) • konzervativni vs. feministički pristup o roditeljstvu; anti-natalizam • mentalno zdravlje žena: majčinska tjeskoba i post-porođajna depresija 4. Pobačaj i kontracepcija • liberalni vs. konzervativni stav o pobačaju ('za izbor' vs. 'za život') • status fetusa: pitanje osobnosti, genetička i moralna ljudskost, potencijalnost fetusa • prava žene i embrija/fetusa: argumenti za i protiv prava na pobačaj, moralne obaveze prema nerođenima; argument 'zlatnog pravila', argument intrinzične vrijednosti života i dr. • ustavno zakonodavstvo o pobačaju; pitanje odgovornosti za trudnoću i pravo na pobačaj, itd. • kontracepcija: prirodna i artifičijelna • populacijska kontrola: religijsko vs. feminističko stajalište; demografska tranzicija i optimalna	

populacijska politika			
• medicina i privatnost: priziv savjesti u pri obavljanju pobačaja; fizička privatnost i tjelesni integritet; pravo na anonimnost i dr.			
5. Medicinski potpomognuto začeće			
• razvoj suvremenih medicinskih tehnologija, etička pitanja i zakonske regulative • <i>in vitro</i> oplodnja; doniranje jajašaca, spermija i embrija • stvaranje, testiranje i manipuliranje embrijima <i>ex vivo</i> • surogatno majčinstvo (ugovorena trudnoća) • medicinski potpomognuto začeće i autonomija žene: prava i interesi žena u kontekstu medicinski potpomognutih začeća			
6. Poboljšavanje			
• genetske intervencije i modifikacije • etičke dileme vezane za odabir spola djeteta • kloniranje • eugenika ('stara' i 'nova' eugenika, povijest eugenike, etički i pravni status)			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Student/studentica će nakon položenog ispita biti u stanju:			
• objasniti temeljne bioetičke pojmove i probleme vezane uz prokreativnu autonomiju • objasniti temeljne pojmove i probleme vezane uz ženska prava/feminizam i pitanja prokreativne autonomije • opisati i usporediti različite pristupe i teorije o bioetičkim temama vezanim uz reprodukciju • analizirati različita bioetička pitanja vezana uz reprodukciju u kontekstu prava žena i njihove uloge u reprodukciji • objasniti odnosi usporediti teorije o etici pobačaja • objasniti i usporediti različite etičke stavove o primjeni medicinske tehnologije vezane uz reprodukciju u praksi • objasniti i usporediti etičke i zakonske okvire vezane uz prokreativnu autonomiju i reproduktivne medicinske prakse i istraživanja			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	-	
Kontinuirana provjera znanja 1	0.5	35	
Kontinuirana provjera znanja 2	0.5	35	
ZAVRŠNI ISPIT	1	30	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			
<u>Varijanta 2 sa završnim ispitom</u>			
Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.			
• Tijekom nastave student može ostvariti najviše 70% ocjenskih bodova. • Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 30% ocjenskih bodova.			
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		

1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
- Prijic, Snjezana (ur.), <i>Pobačaj – za i protiv</i>, Rijeka, HKD, 1995 - Prijic – Samaržija Snjezana i Baccarini Elvio, (2007), <i>Praktična etika</i>, Zagreb: Biblioteka Filozofska istraživanja.	
IZBORNA LITERATURA	
- Brake, E. and Ferguson L. (ur.), 2018, <i>Philosophical Foundations of Children's and Family Law</i>, Oxford: Oxford University Press. - Harris, J., (ur.), 2001, <i>Bioethics</i>, Oxford: Oxford University Press. - Kaczor, C., 2023, <i>The Ethics of Abortion: Women's Rights, Human Life, and the Question of Justice</i>, New York: Routledge, treće izdanje. - Kitcher, P., 1996, <i>The Lives to Come: The Genetic Revolution and Human Possibilities</i>, New York: Touchstone. - Kuhse H., Singer, P., (ur.), 1998, <i>A Companion to Bioethics</i>, London, Blackwell Publishers,. - Nussbaum, M.C., Sunstein, C.R. (ur.), 1998, <i>Clones and Clones: Facts and Fantasies about Human Cloning</i>, New York: W.W. Norton. - Nussbaum, M. C., 1999, <i>Sex and Social Justice</i>, Oxford: Oxford University Press, . - Savulescu, J. and G. Kahane, 2009, "The Moral Obligation to Create Children with the Best Chance of the Best Life," <i>Bioethics</i>, 23(5): 274–290. - Scully, J. L., Baldwin-Ragaven L. and Fitzpatrick P. (eds.), 2010, <i>Feminist Bioethics: At the Center, on the Margins</i>, Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press. - Weinberg, R., 2016, <i>The Risk of a Lifetime: How, When, and Why Procreation May be Permissible</i>, Oxford: Oxford University Press. - Young, I. M., 1995, "Mothers, Citizenship, and Independence: A Critique of Pure Family Values," <i>Ethics</i>, 105: 535–556.	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (uvažavaju se opravdani razlozi za izostanak). Rad na seminarima sastoji se u analizama filozofskih tekstova koji prate teme predavanja. U slučaju većeg broja opravdanih izostanka, potrebno je napisati dodatni seminarski rad na zadanu temu od maksimalno 4000 riječi i uz konzultiranje barem dvaju izvora izborne literature. Kašnjenje se tolerira do 5 minuta. Od studenata se očekuje izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave. Napomena: Studenti imaju mogućnost pohađanja organiziranih događanja (predavanja, radionice, ljetne škole, konferencije) i aktivnosti koje su vezane za sadržaj kolegija ili koje predlaže nositelj i suradnik na kolegiju. Pohađanjem organiziranih događanja (predavanja, radionice, ljetne škole, konferencije) studenti mogu ostvariti bodove koji mogu biti uključeni u konačno bodovanje svih aktivnosti koje student ima obvezu ispuniti da bi položio kolegij. U obzir će se uzeti maksimalno 5 aktivnosti u kojima student sudjeluje, a svaka aktivnost nosi maksimalno 2 boda.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
- E-kolegij na platformi Merlin - Mrežne stranice Fakulteta, tj. Odsjeka za filozofiju - Oglasne ploče Odsjeka za filozofiju - Elektronička pošta - Tajništvo Odsjeka za filozofiju	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
- E-kolegij na platformi Merlin - Konzultacije - Elektronička pošta	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Provjera usvojenog znanja s predavanja i seminara (kolokvij 1): kolokviji uključuju pisanu	

provjeru znanja nakon prve i druge cjeline predavanja i seminara kojom se provjerava upoznatost sa sadržajem cjeline. Kolokvij je tzv. objektivnog tipa, uključuje provjeru stečenih znanja, (prepoznavanje problema i pojmova, višestruki izbor, nadopunjavanje), a maksimalno je moguće dobiti trideset i pet bodova.

Završni ispit sastoji se od esejskih pitanja. Moguće je ostvariti trideset bodova.

Aktivnost u nastavi kontinuirano se prati od strane nositelja kolegija.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	4. 2. i 18. 2. 2027. u 9.00
Ljetni	24.6. i 8.7. 2027. u 9.00
Jesenski	26.8. i 9. 9. 2027. u 9.00

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME predavanja/seminara
Tjedan 1.	Bioetika i prokreacijska autonomija
Tjedan 2.	Feminizam i bioetika
Tjedan 3.	Razvoj suvremenih medicinskih tehnologija i prokreacijska autonomija (medicinski potpomognuta oplodnja, doniranje gameta, surogatno majčinstvo, prenatalna dijagnostika i dr.)
Tjedan 4.	Etika roditeljstva: prava i odgovornosti roditelja
Tjedan 5.	Obitelj i pravednost
Tjedan 6.	Prokreacijska autonomija i vrijednosti: sloboda/izbor i pravednost/jednakost
Tjedan 7.	Kolokvij 1
Tjedan 8.	Etika pobačaja: status embrija/fetusa
Tjedan 9.	Pobačaj i prava žena
Tjedan 10.	Kontracepcija: bioetika i filozofija seksualnosti
Tjedan 11.	Etička pitanja i trudnoća
Tjedan 12.	Privatnost u medicini
Tjedan 13.	Priziv savjesti: moralni i zakonski status
Tjedan 14.	Etika medicinskih istraživanja i poboljšavanje: genetske intervencije i modifikacije, eugenika, kloniranje
Tjedan 15.	Kolokvij 2
Napomena	U slučaju konferencijskih i drugih obveza nastavnice u planiranim terminima predavanja i/ili seminara, novi termini će se odrediti u dogovoru sa studentima.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Ishod 1. objasniti temeljne bioetičke pojmove i probleme vezane uz prokreativnu autonomiju	1 - 6	Predavanje i seminar, analiziranje filozofskih tekstova, rasprava, individualni rad	Kolokviji, završni ispit – esej, doprinos u raspravama

Ishod 2. objasniti temeljne pojmove i probleme vezane uz ženska prava/feminizam i pitanja prokreativne autonomije	1 - 6	Predavanje i seminar, analiziranje filozofskih tekstova, rasprava, individualni rad	Kolokviji, završni ispit – esej, doprinos u raspravama
Ishod 3. opisati i usporediti različite etičke i zakonske pristupe i teorije o bioetičkim temama vezanim uz reprodukciju	1 - 6	Predavanje i seminar, analiziranje filozofskih tekstova, rasprava, individualni rad	Kolokviji, završni ispit – esej, doprinos u raspravama
Ishod 4. analizirati različita bioetička pitanja vezana uz reprodukciju u kontekstu prava žena i njihove uloge u reprodukciji	1 - 6	Predavanje i seminar, analiziranje filozofskih tekstova, rasprava, individualni rad	Kolokviji, završni ispit – esej, doprinos u raspravama
Ishod 5. objasniti odnosi usporediti teorije o etici pobačaja	2, 3, 4	Predavanje i seminar, rasprava, individualni rad	Kolokviji, završni ispit – esej, doprinos u raspravama
Ishod 6. objasniti i usporediti različite etičke stavove o primjeni medicinske tehnologije vezane uz reprodukciju u praksi	5, 6	Predavanje i seminar, rasprava, individualni rad	Kolokviji, završni ispit – esej, doprinos u raspravama

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Država, zajednica, prava i pojedinac
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički
Semestar	2., 4.
Akadska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu.
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da, engleski jezik.
Nositelj kolegija	Prof. dr.sc. Elvio Baccarini
Kabinet	F-418
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265-641
e-mail	elvio.baccarini@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Doc. dr. sc. Ivan Cerovac
Kabinet	F-424
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
e-mail	icervac@ffri.uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
Prvi segment sadržaja ponudit će studentima (i s njima razrađivati) metaetičku problematiku, to jest filozofsku (epistemološku, ontološku, jezičko-filozofsku, logičku) raspravu o etici. Prikazat će se i raspravljati najvažniji smjerovi u toj domeni: kognitivizam (skup teorija koje tvrde da postoji govor o moralnim istinama, i to u obliku intuicionističkog i naturalističkog realizma - barem neka vjerovanja o moralu su istinita -, i antirealizma – ne postoji moralna stvarnost -, iako mi nastojimo o njoj govoriti) i antikognitivizam (skup teorija koje tvrde da moralni govor ni ne želi prikazati moralne istine, već izražavati subjektivna stanja, posebnu vrstu emocija, ili univerzalne preskripcije). Prioritet se, kao što je uočljivo, daje suvremenim raspravama, ali će se za svaki prikazani i raspravljani smjer ukazivati na vezu s klasicima iz povijesti filozofije (na primjer, veza između Platona, Reida i suvremenog intuicionizma, ili između Hume-a i suvremenog emotivizma; veza između aristotelovsko-tomističke tradicije i oblike suvremenog naturalističkog aristotelizma). U tom sklopu, nakon uvoda u kojem će se prikazati Kantov prijedlog u svojim temeljnim elementima, raspravljat će se o kantovskim modelima u suvremenim verzijama, to jest u onoj strogo racionalističkoj, po kojoj se do ispravnih moralnih stavova dolazi dedukcijom (npr. Hare, Gewirth), i u onoj konstruktivističkoj (npr. Rawls, Korsgaard). Nakon rasprave o ukazanim metaetičkim pozicijama, razrađuje se zaključak o raspravi između relativizma i univerzalizma. Kao posebna cjelina razmatrat će se odnos etike i psihologije, odnosno rasprava o motivacijskoj snazi moralnih stavova, te će se studentima predložiti, i s njima raspravljati, razlika između internalizma (pozicije po kojoj su moralni stavovi sami po sebi motivacijski) i eksternalizma (poziciji po kojoj moralni stavovi nisu sami po sebi motivacijski). Naredna je tematska cjelina posvećena prikazu i raspravi o moralnim teorijama: kantovske, odnosno deontološke teorije (u kojima dominiraju pojmovi dužnosti i prava, to jest temeljni etički pojmovi - pravo i dužnost -, koji nameću svoju važnost neovisno o preferencijama i nagonima pojedinaca, te iznad korisnosti); utilitarizam (skup teorija koje postavljaju korisnost – to jest maksimizaciju zadovoljstva, sreće, preferencija, itd. -, kao centralni pojam u moralu); etika vrline (u kojima je temeljni kriterij afirmacija vrline, bilo da se za	

njih smatra da su vezane za ljudsku prirodu, ili da se tvrdi da ovise o pojedinim zajednicama) i pojam 'dobro'.

Na kraju, studentima se nudi rasprava iz primijenjene etike. Obuhvaćene teme su: društvene nejednakosti i siromaštvo, etika okoliša, teme iz bioetike (pojam osobe koja ima prava ili moralnu vrijednost, pobačaj, liječnički potpomognuta oplodnja, primjena genetike, određenje smrti, eutanazija, presađivanje dijelova ljudskog tijela, pravo na liječničku zaštitu), moralni problemi iz spolnosti i odnosa između spolova, jednakost i inverzna diskriminacija, prava životinja, poslovna etika, zločini i kažnjavanje, moral i politika, etika rata.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon položenog ispita studenti će moći: - razumjeti, analizirati i uspoređivati temeljne metodološke pristupe u filozofskoj raspravi o moralu (uz naglašavanje važnosti spoznaja iz drugih područja: teorija spoznaje, ontologija, filozofija jezika, logika) i razviti kritički stav o tome - razumjeti, analizirati i uspoređivati dominantne moralne teorije i sami pokušati ustanoviti koja od tih teorija najbolje može ponuditi kritičku podlogu za njihove početne moralne intuicije (odnosno, da ustanove trebaju li revidirati moralne intuicije nakon upoznavanja s moralnim filozofskim teorijama) - primijeniti teorijske postavke moralne filozofije u stvarne situacije.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave/aktivnost	1	10
Kontinuirana provjera znanja	1.5	60
ZAVRŠNI ISPIT	0.5	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

B. Barry, *Kultura i jednakost*, Zagreb, Jesenski i Turk, 2006.

M. Nussbaum, *Frontiers of Justice. Disability, Nationality, Species Membership*, Cambridge, Harvard University Press, 2006.

IZBORNA LITERATURA

A. Buchanan, Justice, Legitimacy, Self-Determination: Moral Foundation for International Law, Oxford, Oxford University Press, 2004.

D. Boucher, Political Theories of International Relations from Thucydides to the Present, Oxford, Oxford University Press, 1998.

J. Cohen, For a Democratic Society, u Freeman, S. (ur.), The Cambridge Companion to Rawls, Cambridge, Cambridge University Press, 2003., str. 86-138.

D. Miller, Justice for Earthlings, Cambridge, Cambridge University Press, 2014.

R. Martin, D.A. Reidy (ur.), Rawls's Law of People, Oxford, Blackwell, 2007.

P. Pettit, The Common Mind. An Essay on Psychology, Society, and Politics, Oxford, Oxford University Press, 1993., str. 165-175.

T. Pogge, World Poverty and Human Rights, 2002.

T. Pogge, Real World Justice, 2005.

M. Ridge, Hobbesian Public Reason, „Ethics“, 3, 108, str. 538-568

M. Walzer, Just and Unjust Wars, New York, Basic Books, 2000

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni redovito pohađati nastavu.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmenim i pisanim priopćenjima na nastavi; Merlin; mail; oglasnom pločom; web stranicama.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Merlin, mail i konzultacije.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

Nakon svakoga ispitnoga roka organizirat će se upisivanje ocjena, na kojemu studenti i studentice nisu obvezni dolaziti, ali mogu doći radi obrazloženja ocjena. Obrazloženje ocjena se neće izvršavati na druge načine i u drugim terminima.

Ocjenjivanje se vrši sukladno s Pravilnikom o ocjenjivanju donesenim akademske godine 2008/2009.

Studenti pišu jedan kolokvij na kojem moraju riješiti 40% na preddiplomskom studiju da bi izašli na ispit. Kolokvij sadrži 60 bodova. **Dozvoljen je samo jedan ispravak kolokvija i to samo u slučaju negativne ocjene.**

Aktivnost na nastavi uključuje prisustvo na nastavi i sudjelovanje u raspravi uz pitanja pojašnjavanja (maksimalno 4 boda), sudjelovanje u raspravi uz originalni kreativni doprinos (maksimalno 5-8 bodova) i sudjelovanje u raspravi uz originalni posebno kreativni doprinos (9-10).

ISPITNI ROKOVI

Zimski	9.2./23.2.
Ljetni	23.6./7.7.
Jesenski	24.8./7.9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
1./2.	Multikulturalizam i jednaki tretman
3./4.	Strategija privatizacije

5./6.	Dinamika identiteta: asimilacija, akulturacija i različitost
7./8.	Teorije grupnih prava
9./10.	Liberalne države i neliberalne religije
11./12	Javni interes u umjetnosti i obrazovanju
13.	Kolokvij
14.	Multikulturalizam i sposobnosti (Martha Nussbaum)
15.	Multikulturalizam i sposobnosti (Martha Nussbaum)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Interpretirati te kategorizirati i razlikovati temeljne pojmove i teorijske dvojbe u filozofskoj raspravi o etici	Multikulturalizam Egalitarni liberalizam Rodna ravnopravnost	- predavanja - diskusije	- kolokvij - sudjelovanje u raspravi - završni pismeni ispit
Kreativno upotrebljavati stečene spoznaje, samostalnom interpretacijom novih srodnih tematika	- Isto kao i gore navedeno + nove teme na koje studenti naiđu tijekom samostalnog proučavanja etičkih pitanja	- predavanja - diskusije	- kolokvij - sudjelovanje u raspravi - završni pismeni ispit
Povezati rasprave uže vezane za filozofskoetičke teme i spoznaje iz drugih područja	Isto kao i gore navedeno	- predavanja - diskusije	- kolokvij - sudjelovanje u raspravi - završni pismeni ispit
Demonstrirati svoje već navedene vještine u sklopu rasprava o aktualnim pitanjima u suvremenom svijetu	Isto kao i gore navedeno	- predavanja - diskusije	- kolokvij - sudjelovanje u raspravi - završni pismeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	ODGOJ U NASTAVI: OD TEORIJE DO PRIMJENE
Studij	Sveučilišni diplomski studij Filozofija, NM
Semestar	II., IV.
Akadska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Aleksandra Golubović
Kabinet	423
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	
e-mail	aleksandra.golubovic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
- Uvod u kolegij - <i>Odgoj u nastavi: od teorije do primjene</i> - kraći prikaz temeljnih teorija najznačajnijih filozofa odgoja: Platon, J. J. Rousseau, John Dewey - rasprave o temeljnim odgojnim pristupima i praksama (teorijska podloga) - odgojne prakse kroz povijest (značajni autori i teorije) – metode, tehnike i postupci u odgoju - izazovi, poteškoće, perspektive odgajanja u suvremenoj nastavi (odgojno iskustvo, vrijednosni doživljaji, temeljne vrijednosti, autoriteti u odgoju, odgoj i navike, dijalog u odgoju, simulacija odgojnih situacija, misaoni eksperimenti u odgoju) - odabir i priprema nekoliko odgojnih primjera/predložaka - moralne dileme i književna djela u svrhu odgoja - kritičko i skrbno mišljenje u svrhu odgoja - izgradnja cjelovite osobnosti – intelekt, moral, emocije, društvo - odgoj za vrijednosti - odgoj za demokraciju	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
Nakon aktivnog sudjelovanja i izvršavanja obveza na kolegiju studentice i studenti će moći:	

Na razini **općih** ishoda učenja:

- argumentirati, analizirati, vrednovati odgojne prakse u školi, analizirati i vrednovati različite odgojne prijedloge/prakse, koristiti u nastavi analize slučaja i relevantne odgojne smjernice

Na razini **specifičnih** ishoda učenja (vezanih ponajviše za odgojno obrazovni sustav):

- argumentirati, interpretirati i kritički vrednovati doprinos različitih odgojnih praksi/prijedloga u nastavi humanističkih predmeta
- izložiti i objasniti glavne pristupe, zatim teme i probleme različitih odgojnih pristupa kroz povijest
- pripremiti niz odgojnih predložaka koji će se analizirati i vrednovati u kontekstu moguće primjene u školi/nastavi
- analizirati i vrednovati odabrane odgojne primjere filozofa odgoja od antike do danas
- usporediti nekoliko odgojnih smjernica i pristupa te odabrati najbolji za određenu odgojnu situaciju (s ciljem unapređenja nastave)

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja X	Seminari	Konzultacije X	Samostalni rad X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	0
Kontinuirana provjera znanja 1 + aktivnost	0,75	35
Kontinuirana provjera znanja 2 + aktivnost	0,75	35
ZAVRŠNI ISPIT	0,5	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova

4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
1) Boran Berčić, <i>Filozofija</i> (sv. 1 – odabrana poglavlja), Ibis grafika, Zagreb 2012. (skraćeno e-izdanje dostupno online). 2) Aleksandra Golubović, „Učiteljski poziv i odgajanje: razmatranje iz perspektive filozofije odgoja”, <i>Odgojno-obrazovne teme</i> , (2018), 1-2, str. 141-165. 3) Fernando Savater, <i>Etika za Amadora</i> , Zagreb 1998.	
IZBORNA LITERATURA	
1. <i>Filozofska hrestomatija</i> 1-9 (odabrani dijelovi), Školska knjiga, Zagreb 1996. (ili ‘starija’ filozofska hrestomatija iz 1982.) 2. Aleksandra Golubović, „Aktualnost Rousseauovih promišljanja filozofije odgoja s posebnim osvrtom na moralni odgoj”, <i>Acta Iadertina</i> , 10 (2013), 1, str. 25-36. 3. Nigel Warburton, <i>Filozofija</i> (odabrani dijelovi), KruZak, Zagreb 1999. 4. Milan Polić, <i>K filozofiji odgoja</i> , Znamen i Institut za pedagojska istraživanja, Zagreb 1993. 5. William K. Frankena, <i>Philosophy of Education</i> , Macmillan, New York, 1965. 6. Milan Polić, <i>Činjenice i vrijednosti</i> , Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb 2006. 7. Steven M. Cahn, <i>Classic and Contemporary Readings in the Philosophy of Education</i> , New York, 1997. 8. Luis Legrand, <i>Moralna izobrazba danas</i> , Zagreb 2001. 9. Lou Marinoff, <i>Platon, a ne prozak!</i> , Zagreb 2012. 10. Edgar Morin, <i>Odgoj za budućnost</i> , Zagreb 2002.	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
• studenti trebaju na vrijeme izvršavati sve svoje obveze • redovito pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u svim oblicima izvođenja nastave • analizirati, interpretirati i vrednovati konkretne odgojne prijedloge/prakse te aktivno sudjelovati u analizama slučajeva i odgojnih poteškoća • aktivno sudjelovanje na nastavi se također vrednuje.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Web stranice Fakulteta, tj. odsjeka za filozofiju. Oglasne ploče odsjeka za filozofiju. Elektronička pošta. Tajništvo odsjeka za filozofiju.	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
U vrijeme konzultacija Elektronička pošta.	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeni ili usmeni ispit	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom	

krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	10.2./24.2.
Ljetni	23.6./7.7.
Jesenski izvanredni	25.8./8.9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1. tjedan	Uvodni dio – predstavljanje kolegija, tj. izvedbenog plana
2. tjedan	Izazovi, teorijski i praktični prijedlozi u odgoju
3. tjedan	Intelektualni i moralni odgoj/usavršavanje
4. tjedan	Definicija, ciljevi, metode i principi u odgoju
5. tjedan	Odgoj u antici (ravnoteža teorije i prakse)
6. tjedan	Odgoj u antici – konkretni praktični prijedlozi
7. tjedan	Rousseau – primjena odgojnih smjernica
8. tjedan	<u>Kolokvij 1</u>
9. tjedan	John Dewey – (izbor iz djela) – od teorije do primjene
10. tjedan	John Dewey – (izbor iz djela) – od teorije do primjene
11. tjedan	Odgoj uz praktične prijedloge
12. tjedan	Izrada odgojnih prijedloga za primjenu u nastavi
13. tjedan	Platon, Rousseau, Dewey – u odnosu na suvremeni odgoj
14. tjedan	Praktične smjernice i mogućnosti primjene
15. tjedan	<u>Kolokvij 2</u>
	(Napomena: u rasporedu nastave moguća su odstupanja i dogovor oko promjene nekih tema)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Opisivanje, analiziranje, i vrednovanje glavnih odgojnih pozicija s mogućnostima primjene	<u>Autori:</u> Platon J. J. Rousseau J. Dewey	Čitanje i interpretiranje izvornih tekstova (odlomaka) ključnih autora, frontalni, individualni, rad u paru, interaktivno predavanje, kritičko argumentiranje i formiranje odgojnih prijedloga koji se primjenjuju u školstvu	Rasprave, Analize i kritička promišljanja i interpretacije u svrhu izrade prijedloga za primjenu u nastavi
Analiziranje i vrednovanje praktičnih prijedloga	Glavne odgojne praktične smjernice ključnih autora	Rasprave i diskusije tijekom nastave o praktičnim rješenjima u odgoju	Pisanje kolokvija 1 i 2
Analiziranje	Analize izvornih djela (odabranih tekstova)	Rasprave, diskusije, interaktivna predavanja usmjerena na praksu	Izrada predložaka za primjenu

		u odgoju	
Evalvacija; vrednovanje	Autori, Pozicije, Tekstovi	Analize, Rasprave, Interaktivna predavanja	Pismeno ili usmeno ispitivanje